

Tájékoztató szülői felügyeleti jogról

Az általános iskolai felvétel és beíratás kapcsán beérkezett kérdésekkel kapcsolatosan, az egységes intézményi eljárásrend érdekében, adott tárgyban az alábbi kiegészítő tájékoztatást fogalmazzuk meg.

A beiratkozáshoz alkalmazott nyilatkozatminták kapcsán, a „*NYILATKOZAT - A gyermek törvényes képviselőről*” elnevezésével kapcsolatosan jelezzük, hogy a szülői felügyeleti jog gyakorlása több szinten is értelmezhető, ezért fontos rögzíteni, hogy az egyik szülő kizárólagos szülői felügyeleti joga nem jelenti azt, hogy az iskolaválasztás (beíratás/beiratkozás) vonatkozásában a másik szülő nem gyakorolhat adott esetben szülői felügyeleti jogot.

A nyilatkozat jelenlegi formájában a gyermek törvényes képviselőjének igazolásáról szól, nem a tanulmányokról való tájékoztatási kötelezettségről a szülők között (ugyanakkor ennek lehetőségét nem is zárja ki). A 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) fenntartja, hogy a szülői felügyeletet gyakorló szülők képviselik gyermeküket személyi és vagyoni ügyekben. A gyermek személyi ügyeiben az együtt élő szülők együtt járnak el, és hasonlóképpen mindkét szülőt megilleti a gyermek személyi ügyeiben való törvényes képviselői joga, ha már különélőként közös szülői felügyeletet gyakorolnak. Egyébként az a szülő jár el, aki a szülői felügyeletet gyakorolja. A Ptk. 4:175. § (1) bekezdése kimondja, hogy a különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogaikat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta. A Ptk. 4:175. § (2) bekezdése határozza meg, hogy *mi minősül a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek*, vagyis többek között *a kiskorú gyermek iskolájának, életpályájának megválasztása*. (Az életpálya kijelölése azon kérdések egyike, amelyben a szülők még - főszabályként - akkor is közösen döntenek, ha egyébként a szülői felügyeletet nem közösen gyakorolják. Ha a szülők között vita van, a gyámhatóság dönt, nem a beiratkozásban érintett köznevelési intézmény.) A Ptk. 4:174. §-a mondja ki, a gyermekkel együtt élő szülő tájékoztatási kötelezettségét, vagyis a szülői felügyeletet gyakorló szülőnek a gyermek fejlődéséről, egészségi állapotáról, tanulmányairól a különélő szülőt megfelelő időközönként tájékoztatnia kell, és a különélő szülő érdeklődése esetén a gyermekkel kapcsolatos felvilágosítást meg kell adnia.

Ezzel kapcsolatosan jelezzük, hogy a beiratkozás folyamatában gyakran használt „*törvényes képviselő*” fogalma összefoglaló jogi elnevezés. Törvényes képviselő lehet:

1. a szülői felügyeletet együttesen gyakorló mindkét szülő,
2. a szülői felügyeletet egyedül gyakorló egyik szülő,
3. a gyám és a gondnok is.

A Ptk. 2:14. § (1) bekezdése kimondja, hogy a cselekvőképtelen kiskorú jognyilatkozata semmis; *nevében a törvényes képviselő jár el*. A Ptk. 4:146. § (1) bekezdése szerint a kiskorú gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll, vagyis a szülői felügyeletet gyakorló(k) vagy gyám gondoskodik a gyermekről, teljesíti a vele kapcsolatos kötelezettségeket, valamint él az ebből eredő jogokkal. Ezekre való tekintettel indokoltnak tekinthető a „*törvényes képviselő*” kifejezés használata a dokumentumokban. A fent említett dokumentum, mivel a KRÉTA rendszerből generált dokumentum, amely papír alapon kinyomtatásra és aláírásra is kerülhet, ezért ez esetben javasoljuk a nyilatkozat szülő/törvényes képviselő és tanúk általi együttes aláírását.